

GLASBENI ANSAMBEL S POSAVJA

»Jabolko spotike«

Ulica Pohorskega bataljona. Glasba. Korak se ustavi. Slišati je prijetno, včasih tudi neskladne tone, ki prihajajo iz neke garaže. Tam imajo svoj prostor člani verjetno edinega ansambla na Posavju, ansambla s čudnim imenom, toda prijetno, nevsiljivo glasbo. Ansambel je lani jeseni praznoval svoj prvi rojstni dan.

Zbrali so se, ne zato, da bi igrali na plesih, da bi igrali rock, temveč zato, da bi igrali glasbo, ki je v njih samih in v nas vseh, ki živi z nami in z nami umre. Za njih je glasba že to, da piha veter, da dihamo, da hodimo... vsak trenutek našega življenja je glasba sama za sebe in sama po sebi. To je osnovno vodilo po katerem se ravna in mu bodo zvesti do konca svojega obstoja, torej dokler bodo imeli s svojo glasbo kaj povedati, dokler jih bo ta glasba držala pokonci, dokler ne bodo podlegli težnjam današnjega pridobitniškega sveta.

Res, moderni človek težko razume, kako lahko nekdo igra zaradi lastnega zadovoljstva, zaradi samega sebe, ne da bi delal kakšno koli revolucijo na glasbenem področju. Ne želijo ustvarjati imena, niti služiti s svojo glasbo. Težko je to razumeti, dokler ne vstopiš v tesno garažo, kjer zagledaš instrumente, ojačevalce, magnetofon, predvsem pa veliko več mladih, kot jih igra v ansamblu. To je zares prostorček, ki ni nikoli prazen in tih. To so fantje, ki jih je ljubezen do glasbe združila, ter napravila enake, saj nimajo vodje. Vsi so vse in eden ni nič, pravijo.

Kot že rečeno, hočejo spremeniti v glasbo vsak trenutek življenja, vsak gib, občutek, misli. Zato je zanimiv postopek nastajanja novih skladb. Vzemimo njihovo skladbo »Moja mladost« – obesijo sliko na steno, s pomočjo te slike vizualno in mentalno doživljajo glasbo, ki jo morajo le še uskladiti in ji dodati besedilo. Da bi svoje občutke lažje, brez virtuoznosti in čimbolj pristno spremenili v glasbo, zamenjajo instrumente. Celotno stvar posnamejo na magnetofonski trak, s pomočjo katerega lažje dosežejo primerno obliko, melodijo. Dodajo le še besedilo.

Treba je pripomniti, da skušajo preprečiti, da bi bilo besedilo samo sebi namen. Tako ima besedilo omenjene pesmi znan tekst, pove pa mnogo, mnogo več: »ŽO3... moja mladost gre skozi most, skače, pleše, se vrti, se utruja in umre...«

Fantje, vsi v zanosu in ljubezni do glasbe, skušajo doseči popolno skladnost med besedilom in glasbo, popolno sin-tezo obeh sestavin. Želijo, da bi bila njihova glasba čimbolj melodična, zato imajo v sestavi dvojce orgel. Glasba je pri njih zadeva, ki nima z denarjem nič opraviti.

V svojem enoletnem obstoju so imeli že en koncert, sicer pa radi igrajo tam, kjer jih radi poslušajo, kjer poslušalci ob poslušanju (njihove!) glasbe doživljajo prav take užitke kakor pri ugrizu v sočno in lepo obarvano jabolko. To naj bi bila tudi ena od razlag njihovega imena »Jabolko spotike«. »Predstavljeni ansambel šteje štiri člane: Silvo Belcijan-ogle, Igor Fistrič-ogle, Bojan Žibert-bobni in Romeo Volk-itar in vokal. Vneto pa iščejo še enega primerne baskitarista.

MATJAŽ KUŠAR

Lepa in osamljena – paradoks, ki pesti današnjega človeka

Slika: T. Bratok

STRES PO OBROKIH

Ni dobro, če je človek sam

Pri »Živi« ne gre za ženitno mešetarjenje, temveč za reševanje važnih socialnih vprašanj

Gornje besede so zaključek obsežne znanstvene študije psihiatra dr. Jamsa Lyncha z univerze Maryland, ki je preučeval življenjske usode tri tisoč pacientov. V svoji študiji je dr. Lynch ugotovil, da je osamljenost med najbolj rizičnimi stresnimi faktorji, ki pestijo sodobno človeštvo.

O stresu je bilo napisanega že tone papirja in večkrat se je za to besedo skrivala čisto navadna hipohondrija, po drugi strani pa je res, da se je stres pritihoval v naše življenje ta-

ko rekoč skozi zadnja vrata v obliki raznih frustracij, občutka nemoči in gnusa, predvsem pa v grozljivem občutku odtujenosti, ki ima za posledico osamljenost. Ta osamljenost je toliko bolj nerazumljiva in grozljiva prav zato, ker ljudje živijo sredi človeških mravljišč, po mestih, v urbano strnjениh naseljih. Osamljenost je postala že simptomatična za civiliziranega in v mestu živečega človeka. Pehanje za materialnimi dobrinami, pod katerimi se skriva varljivi občutek sreče, goni ljudi po poteh kjer za

sočloveka ni nikakršnega zanimanja več, kjer sta cilj in sredstvo zamenjana in kjer ni prostora za pristen in tople človeški kontakt. Prav v tej atmosferi splošne poživljenosti je najidealnejše kotičke za tisoče stresov, med katerimi zavzema stres osamljenosti zelo vidno mesto. Znano je, da osamljenost in odtujenost vodita človeka do kaj čudaških in družbeno nesprejemljivih dejanj vključno s samomorom. Na zahodu, kjer je problem dobil že alarmantne dimenzije so ustanovili posebne psihiatrske in svetovne službe, ki dajejo obupanim in osamljenim moralno oporo kar preko telefona.

In kako je pri nas? Zaenkrat smo v reševanju te problematike, ki ima brez dvoma socialno in preventivno obeležje, še precej skromni. Lahko pa se pohvalimo, da takšna organizacija, boljše delovna organizacija, deluje na območju naše občine. To je ženitna svetovalnica »Živa«, katere naziv »ženitna« niti najmanj ne ustreza dejavnosti s katero se ukvarjajo.

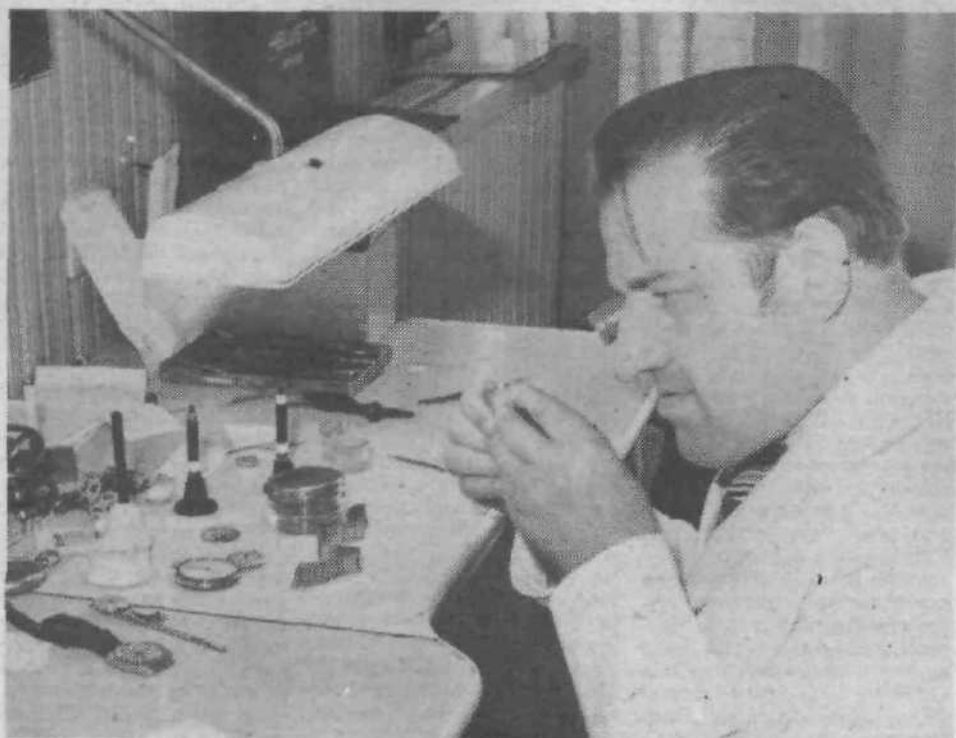
Javnosti je manj znano, da se pri »Živi« ukvarjajo tudi s svetovanjem za življenje v dvojce. Po besedah direktorice je svetovanje o problemih življenja v dvojce njihova najvažnejša in družbeno najbolj pomembna dejavnost. Celc ugledni strokovnjaki s področja psihiatrije in psihologije so izrazili mnenje, da je svetovalna služba »Živa« ena izmed alternativ psihoterapije sodobnega s stresi in odtujenostjo preobremenjenega občana. Izvedeli smo, da se vse več ljudi zateka k njim po nasvet in pomoč v stiskah in kriznih situacijah, da pravzaprav iščejo tisto česar sicer ne morejo najti v prenatrpanosti in prenatrpanosti vsakdanjega življenja – to pa je tih kotiček in tople razgovor s strokovnjakom o njihovih problemih življenja in neživljenja v dvojce.

Če natanko razmislimo, gre pri »Živi« za nekaj drugega kot pa za ženitno mešetarjenje, kar bi radi nekateri prikazali.

Gre za reševanje važnih, socialnih vprašanj, resda povsem specifične narave, zato pa nič manj pomembnih tako za posameznika kot za družbo. Dogajali so se celo primeri, da so strokovnjaki »Žive« spravili k pameti kandidate za samomor in take, ki so se podali na stranpotja kriminala in alkoholizma. Torej gre za posebno obliko mentalne higijene, ki se je v sicer drugačnih, specializiranih ustanovah redkeje lotevajo. Očitno je, da gre za ozko specializirano socialno dejavnost, ki pa, žal kot taka, družbeno še ni obravnavana, saj ima »Živa« status delovne organizacije. Predvsem tu bo treba nekaj ukreniti.

POKLICI, KI IZUMIRAJO

Urar Kajfež popravlja tudi kukavice

Urar mora biti natančen.

Če se pokvari ročna ura, žepna ali budilka, nimamo težav, saj jih vzame v popravilo prav vsak urar, ki jih je na srečo v Ljubljani dovolj. Teže pa je, kadar se neha oglašati stenska kukavica ali kaka druga starinska ura. Teh se vsi urarji otepajo in le tu in tam še naletiš na mojstra, ki se usmili nesrečne stranke s pokvarjeno kukavico. Med temi mojstri, ki jim ni odveč popravljati že odslužene starinske ure, je tudi Stane Kajfež, ki ima že osemnajst let delavnico v naši občini na Linhartovi cesti. Ko so pred leti porušili staro hišo, ki je nosila številko 5, so Kajfeža preselili v novo, ki tudi nosi isto številko, le da je nova delavnica prostorna in svetla ter nudi odlične delovne pogoje mojstru, njegovemu pomočniku Slavku Štefancu in učencu Branetu Jagnjetu.

»Prej smo se stiskali in morali strašansko paziti, da v delavnici nismo zadeli v kakšno uro, bilo je temačno... V novi delavnici pa človek kar raje dela,« je menil pomočnik Slavko.

Mojster Kajfež ima za seboj pestro življenjsko pot. Iz rodne vasi Kožalič, ki je dala še več drugih urarjev, je pred tridesetimi leti odšel v Baranjo, kjer se je v štirih letih izučil obrti.

»Nekoč so urarji krošnjariji od vasi do vasi kot čevljarji ali krojači. Nekateri so se poženili daleč od doma in si potem tam uredili delavnice. Eden takih je bil tudi mojster Papež, pri katerem sem se izučil,«

Ko se je po vojaščini Stane vrnil v Ljubljano, ga je vzel k sebi znan ljubljanski urar Logar in pri njem si je mladi pomočnik še izpopolnil urarsko znanje. Leta 1957 pa je začel na svoje skupaj s tovarišem in se kasneje osamosvojil. Imel je majhno delavnico, v kateri ni bilo prostora za več kot enega vajenca in naidebudneže, ki so potrkali na njegova vrata, je moral odklanjati. Kljub temu je vzgojil štiri mlade fante v dobre urarje in nihče od njih ni obrnil hrbta temu zahtevnemu in natančnemu poklicu.

»Prejšnja leta je vedno kakšen potrkal na moja vrata, lani pa je bila prva jesen, da se ni nobeden zanimal za uk urarja. Kaže, da gredo vsi raje za mehanike. Sicer je res, da elektronika izpodriva klasične ure in čez pedeset let bodo »ankarice« prava redkost,« modruje mojster in si ob tem verjetno misli, kako lepi bodo časi, ko boš pokvarjeno elektronsko uro zavrgel in si za vogalom kupil novo.

Poklic urarja pa bodo ljudje poznali le po pripovedovanju svojih dedov, saj že sedaj poklic, ki zahteva pedantnost in zbranost, skratka celega človeka, izumira.

B. C.

TADEJ BRATOK